

თანამედროვე ფრანგული სასაუბრო ენის თავისებურებანი

ციური ახვლედიანი

ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
e-mail: tsiuriakhvlediani@yahoo.com
<https://doi.org/10.52340/lac.2023.30.01>

ენა მოძრავი სისტემაა, რომელიც მუდამ განიცდის ცვლილებებს: ზოგიერთი სიტყვა აღარ იხმარება და ჩნდება ახალი სიტყვები, პოლიტიკური და საერთაშორისო მოვლენები პროვოცირებენ ახალ, აქტუალურ სიტყვათა შექმნას, რომლებიც უკავშირდებიან ამ მოვლენებს. ფრანგული ენაც ემორჩილება ამ წესებს. ყველაზე მეტად შესაჩნევი ცვლილებები ხდება ენის ყველაზე „მოძრავ“ ნაწილში, ანუ სასაუბრო ენაში. სიტყვა, რომელიც არსებობდა მხოლოდ ზეპირმეტყველებაში და არგოტიზმებს მიეკუთვნებოდა, გადადის სასაუბრო ენიდან საყოველთაო ხმარებაში, აისახება ლექსიკონში და ითვლება ნორმად. ენის ამ სფეროში ყველაზე მეტად გავრცელებული მოვლენაა ნასესხობები, განსაკუთრებით კი ინგლისური ენიდან. ინგლისური ენის გავლენა ფრანგულ ლექსიკაზე დაიწყო XVII საუკუნეში და უმაღლეს მასშტაბებს მიაღწია XVIII-XIX საუკუნეებში. თანამედროვე ფრანგულ ენაში უხვადაა სლენგური გამონათქვამები. სლენგი არის ფამილარული ენა, რომელიც შეიცავს არგოტიკული წარმოშობის სიტყვებს, რომლებიც დამკვიდრდა საერთო ხმარების ენაში.

ჩვენ მიერ წარმოდგენილი მასალა ადასტურებს, რომ აუცილებელია ვფლობდეთ ფრანგულის არა მხოლოდ ნეიტრალურ ლექსიკას და გრამატიკული წესების ცოდნას, არამედ უნდა ვიცოდეთ სასაუბრო ენის ასპექტებიც, რათა გავუგოთ ჩვენს თანამოსაუბრებს, ვუყუროთ ფილმებს და წავიკითხოთ წიგნები ორიგინალში. სლენგის ცოდნა მოგვცემს ამის საშუალებას. სასაუბრო ენის ელემენტების გამოყენება ითვლება „ნატურალურად“ და განსაკუთრებით აქტუალურია ახალგაზრდობასთან ურთიერთობისას, რადგან მათ არ იზიდავს კლასიკური ენა.

საკვანძო სიტყვები: ფრანგული ენა, თანამედროვე სასაუბრო ენა, სლენგი.

სიტყვა, რომელიც არსებობდა მხოლოდ ზეპირმეტყველებაში და არგოტიზმებს მიეკუთვნებოდა, გადადის სასაუბრო ენიდან საყოველთაო ხმარებაში, აისახება ლექსიკონში და ითვლება ნორმატიულად. მაგალითად, “cascadeur”(m) – კასკადიორი, “bousin”(m) - ბუნაგი.

ენის ამ სფეროში ყველაზე მეტად გავრცელებული მოვლენაა ნასესხობები, განსაკუთრებით ინგლისური ენიდან. ინგლისური ენის გავლენა ფრანგულ ლექსიკაზე დაიწყო XVII საუკუნეში და უმაღლეს მასშტაბებს მიაღწია XVIII — XIX საუკუნეებში. თავდაპირველად, ეს მოვლენა აიხსნებოდა პოლიტიკური მიზნებით და ასევე ადამიანთა ინტერესით ინგლისური ფილოსოფიისა და ლიტერატურისადმი. XIX საუკუნეში, ინგლისსა და საფრანგეთს შორის სავაჭრო ურთიერთობათა გაძლიერების შემდეგ და ინგლისელების მიერ გამოგონილი სპორტული თამაშების მსოფლიო პოპულარობის გავლენის შედეგად, ამ თემებთან დაკავშირებული ანგლიციზმები მყარად დამკვიდრდნენ ფრანგულ ენაში. აღსანიშნავია, რომ ფრანგები ინტერესდებოდნენ არა მხოლოდ ანგლიციზმებით, არამედ ამერიკანიზმებითაც. ჩვენს დროშიც, ინგლისური ენიდან სიტყვების სესხების პროცესი გრძელდება, რასაც მოწმობს ისეთი სიტყვების არსებობა ფრანგულ ენაში, როგორებიცაა: “cool”, “shopping”(m), “hashtag”(m), “surfer” (sur Internet) და სხვ.

თანამედროვე ფრანგულ ენაში უხვადაა სლენგური გამონათქვამები. სლენგი არის ფამილარული ენა, რომელიც შეიცავს არგოტიკული წარმოშობის სიტყვებს, რომლებიც დამკვიდრდნენ საერთო ხმარების ენაში.

ამ სიტყვათა აღსანიშნავად, თანამედროვე ლექსიკონები იყენებენ ჩანანიშნს «courant» (გამოიყენება, იხმარება). სასაუბრო ენაში, არგოს ელემენტები, როგორც წესი, ფიგურირებენ მეგობრულ, არაოფიციალურ ურთიერთობაში, ხაზს უსვამენ რა კომუნიკანტებს შორის ურთიერთობების ბუნებრივობას. მაგალითად, “avoir de la matière grise” (გონივრულობა), “savoir nager” (რთული სიტუაციიდან გამოსვლის უნარი), “un gros bras” (ძლიერი ადამიანი), რომლებიც აღწერენ ადამიანის გარეგნობასა და თვისებებს.

ჯერ კიდევ XIX საუკუნეში, ცნობილი მწერლები ონორე დე ბალზაკი, ემილ ზოლა, ვიქტორ ჰიუგო და სხვები, თავიანთ ლიტერატურულ ნაწარმოებებში, იყენებდნენ სხვადასხვა არგოტიზმებს, რაც ხელს უწყობდა მათ ასიმილაციას ფრანგულ ენაში. თანამედროვე ახალგაზრდათა ენაში ხშირად ვგხვდება ისეთი მოვლენა, რომელიც ეფუძნება სიტყვაფორმის ცვლილებას, კონკრეტულად - მარცვლების გადაადგილებას სიტყვის შიგნით, რაც იწვევს თავდაპირველი სიტყვის შეცნობის სირთულეს. ამ მოვლენას ეწოდება verlan (ვერლანი) ანუ ახალგაზრდული ენა. ადრე მას ეწოდებოდა “საიდუმლო ენა”, მას იყენებდნენ პარიზის გარეუბნებში მცხოვრები ემიგრანტები და მუშათა კლასი. თუმც, იგი სწრაფად გავრცელდა და საერთო ხმარებაშიც დაფუძნდა. მაგალითად: “meuf”(f) = femme - ქალი, “reum” (f) = mère - დედა, “relou” = lourd - მძიმე, “zarbi” = bizarre - უცნაური და სხვ. არსებობს სასაუბრო ლექსიკის სხვა მარკერიც - შემოკლება. მაგალითად: “dac” = d'accord - დათანხმება, “à toute” = à tout à l'heure -

ახლავე, “à plus” = à plus tard - მოგვიანებით, “sympa” = sympathique სიმპათიური, “un déca” = un décaféiné - უკოფეინო ყავა და სხვ. ეს შემოკლებანი საკმაოდ ხშირად გამოიყენება დღევანდელ ცხოვრებაშიც და ინტერნეტით ურთიერთობის დროსაც კომუნიკაციის გამარტივებისა და შეკვეცის სახით.

მცდელობა იმისა, რაც შეიძლება მოკლედ გადმოვცეთ საკუთარი აზრი, მარტივად გვარდება ინტერნეტში, ციფრებითა და ასოთა ანბანური სახელწოდებების დახმარებით, რის საფუძველსაც წარმოადგენს შემოკლებული სიტყვის ან მისი ნაწილის ომოფონია. მაგალითად, ციფრ 1 -ს შეუძლია შეცვალოს ასოთა შეერთება un სიტყვაში chacun (თითოეული) ან სიტყვაში quelqu'un (ვინმე): “chak1 le sait!” (თითოეულმა ეს იცის!), “klk1 est là?” (ვიდვც არის იქ?). ზოგჯერ, სიტყვის შესამოკლებლად, შესაძლებელია ერთბაშად ორი ციფრის გამოყენება: სიტყვა demain - “2m1”. ციფრი 9 წინადადებაში “quoi de 9?” («quoi de neuf?») ცვლის მთელ სიტყვას. ანბანური სახელწოდებებით ცალკეული ნაწილების შეცვლა ასევე გავრცელებული მოვლენაა. მაგალითად, ასო C ცვლის გამონათქვამს c'est: “c mon ami” - ეს ჩემი მეგობარია; ასო T — t'es: “t revnu kan?” როდის დაბრუნდი?; ასო M -ს შეუძლია შეცვალოს მთელი სიტყვა aime: “j tm” მე შენ მიყვარხარ. ასე ჩნდება ახალი და ახალი შემოკლებანი ზემომითითებულ ელემენტების გამოყენებით. წარმოდგენილი მასალა ადასტურებს, რომ აუცილებელია ვფლობდეთ ფრანგული ენის არა მხოლოდ ნეიტრალურ ლექსიკას და გრამატიკული წესების ცოდნას, არამედ უნდა ვიცოდეთ სასაუბრო ენის ზემოჩამოთვლილი ასპექტებიც, რათა გავუგოთ ჩვენს თანამოსაუბრეს, ვუყუროთ ფილმებს და წავიკითხოთ წიგნები ორიგინალში. სლენგის ცოდნა მოგვცემს ამის საშუალებას. სასაუბრო ენის ელემენტების გამოყენება ითვლება “ნატურალურად” და განსაკუთრებით აქტუალურია ახალგაზრდებთან ურთიერთობისას, რადგან მათ არ იზიდავთ “კლასიკური” ენა.

ლიტერატურა:

1. **Rey Alain, 2020:** Rey Alain. Comme on dit chez nous. Paris, 2020.
2. **Le Robert, 1998:** Le Robert. Dictionnaire des expressions. Paris, 1998.
3. **ახვლედიანი ც., ყუფარაძე გ., გაბუნია ქ., 2020:** ახვლედიანი ც., ყუფარაძე გ., გაბუნია ქ. სიტყვათა სინტაქტიკურ-სემანტიკური ევოლუცია თანამედროვე ფრანგულ და ინგლისურ ენებში, ჟურნალი „ენა და კულტურა“, #24, ქუთაისი, 2020, გვ.23-30.

Tsiuri Akhvlediani

Iv. Javakhishvili State University

Peculiarities of the modern French colloquial language

Abstract

Language is a moving system that is always undergoing changes: some words are no longer used and new words appear, political and international events provoke the creation of new actual words that are related to these events. The French language also obeys these rules. The most noticeable changes occur in the most "moving" part of the language, i.e. in the spoken language.

The word, which existed only in oral speech and belonged to argotisms, passes from the colloquial language into universal use, is reflected in the dictionary and is considered normative. The most common phenomena in this area of the language are borrowings, especially from the English language. The influence of the English language on the French vocabulary began in the 17th century and reached its highest extent in the 18th and 19th centuries.

Modern French is full of slang expressions. Slang is colloquial language that contains words of slang origin that have become established in common language.

The material presented by us confirms that it is necessary to have not only neutral vocabulary and knowledge of grammar rules of the French language, but also to know aspects of the spoken language in order to understand our interlocutor, watch movies and read books in the original. Knowledge of slang will allow us to do this. The use of colloquial language elements is considered "natural" and is especially relevant when dealing with young people, as they are not attracted to "classical" language.

Key words: French language, modern colloquial language, slang.

რეცენზენტი: პროფესორი ანასტასია ჟდანოვიჩი